

## MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖ

### MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJOS POSĖDŽIO

#### PROTOKOLAS

2023-07-24 Nr. K-  
Marijampolė

Posėdis vyko 2023-07-24 10:00 val.

Posėdis šaukiamas Marijampolės savivaldybės mero Povilo Isodos iniciatyva.

Pasitarimo sekretorė Raimonda Knygauskaitė-Dvylienė, Marijampolės savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriaus vyriausioji specialistė.

Posėdyje dalyvauja 12 komisijos narių ir 1 pakaitinis atstovas (be balsavimo teisės). Dalyvių sąrašas pridedamas.

#### DARBOTVARKĖ:

1. Komisijos narių nešališkumo deklaracijų pasirašymas.
2. Komisijos pirmininko ir pavaduotojo rinkimai.
3. Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų pristatymas.
4. Savivaldybėje veikiančių institucijų/organizacijų/įstaigų veiklos, susijusios su smurto artimoje aplinkoje prevencija, reagavimu į SAA pristatymas.
5. Institucijų keitimosi informacija ir laikymosi bendradarbiavimo principų įvertinimo klausimyno pateikimas komisijos nariams.

1. SVARSTYTA. Komisijos narių nešališkumo deklaracijų pasirašymas.

Komisijos nariai Komisijos sekretorei pateikė pasirašytas nešališkumo deklaracijas, kurios kiekvienam komisijos nariui buvo išsiųstos el. paštu prieš komisijos posėdį. Nešališkumo deklaracijos pasirašytos tinkamai.

2. SVARSTYTA. Komisijos pirmininko ir pavaduotojo rinkimas.

Povilas Isoda, savivaldybės meras, informavo, kad, vadovaujantis Pavyzdiniais smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatais ir rekomenduojama institucinės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos sudėtimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. A1-607 „Dėl Pavyzdinių smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatų ir rekomenduojamos institucinės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos sudėties patvirtinimo“, komisijos Pirmininku išrinkus valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos atstovą, pirmininko pavaduotoju turi būti renkamas nevyriausybinių organizacijų atstovas ir atvirkščiai. Komisijos pirmininku Povilas Isoda pasiūlė Svajonę Rainienę, Socialinių paslaugų skyriaus vedėją. Komisijos pirmininko pavaduotoju buvo pasiūlyta Renata Ašipauskienė, VšĮ Socialinės integracijos centro „Mes kartu“ direktorė. Kitų pasiūlymų nebuvo.

NUTARTA. Komisijos pirmininke išrinkti Svajonę Rainienę, pirmininko pavaduotoja – Renatą Ašipauskienę.

BALSAVO: „Už“ – 12; „Prieš“ – 0; „SUSILAIKĖ“ – 0; „NUSIŠALINO“ – 0.

3. SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų pristatymas.

Komisijos sekretorė pristatė teisės aktus, kurie buvo priimti, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatas: 1) Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. birželio 20 d. įsakymą Nr. DV-698 „Dėl Marijampolės savivaldybės teritorijoje veikiančių įstaigų ir organizacijų, teikiančių socialines paslaugas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims ir organizuojančių smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų) įgyvendinimą, sąrašo patvirtinimo“; 2) Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. birželio 26 d. potvarkį Nr. MV-250 „Dėl Marijampolės savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos sudėties ir šios komisijos veiklos nuostatų patvirtinimo“; 3) Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. birželio 26 d. potvarkį Nr. MV-251 „Dėl Marijampolės savivaldybės koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Komisijos nariai buvo informuoti apie Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. birželio 20 d. įsakymo Nr. DV-698 pakeitimus, kurie buvo atlikti dėl to, kad intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugą Marijampolės savivaldybėje pradėjo teikti Viešojo įstaiga „Jungtinės pajėgos“. Komisijos sekretorė įsipareigojo informaciją apie šio teisės akto pakeitimus el. paštu išsiųsti visoms įstaigoms, kurios smurto artimoje aplinkoje atveju privalo tiesiogiai kontaktuoti su Viešąja įstaiga „Jungtinės pajėgos“.

Raimonda Knygauskaitė-Dvylienė apžvelgė kitus aukščiau nurodytus teisės aktus akcentuodama komisijos funkcijas, posėdžių organizavimo tvarką, narių kadencijos trukmę, koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje algoritmą, jo dalyvius ir ragino komisijoms narius teikti pasiūlymus bei pastabas dėl šio algoritmo tobulinimo, koregavimo, ypač prašė skirti dėmesį Koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo 1 ir 4 priedams.

NUTARTA. Pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl Koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo ir jo priedų. Pastabas ir pasiūlymus siųsti el. paštu komisijos sekretorei iki sekančio komisijos posėdžio.

BALSAVO: „Už“ – 12; „Prieš“ – 0; „SUSILAIKĖ“ – 0; „NUSIŠALINO“ – 0.

4. SVARSTYTA. Savivaldybėje veikiančių institucijų/organizacijų/įstaigų veiklos, susijusios su smurto artimoje aplinkoje prevencija, reagavimu į smurtą artimoje aplinkoje pristatymas.

Komisijos nariai pristatė savo atstovaujamų įstaigų, organizacijų veiklą smurto artimoje aplinkoje prevencijos srityje, kalbėjo apie naujus iššūkius ir atsakomybes, susijusias su liepos 1 d. įsigaliojusiomis Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo pakeitimo nuostatomis, paaiškino, kokius veiksmus vykdo įvykus smurto artimoje aplinkoje atvejui.

Asta Klimienė, Marijampolės socialinės pagalbos centro, direktoriaus pavaduotoja socialiniam darbui informavo, kad nuo liepos 1 d. laikino apnakvindinimo paslauga buvo suteikta 5 smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims. Pabrėžė, kad ši paslauga neapsiriboja vien nakvynės suteikimu: į šios paslaugos sudėtį įeina socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslauga, psichologo konsultacija. Tačiau teikiant paslaugą iškyla problema, nes smurtautojai po paros iš nakvynės namų pasišalina. Marius Kargelis, Marijampolės VPK veikos skyriaus tyrėjas, išreiškė pageidavimą, kad jiems būtų pranešta apie smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančio asmens pasišalinimą iš Laikiniosios nakvynės namų.

Vaidas Zabilevičius, Marijampolės apskrities VTAS Marijampolės mieste patarėjas, informavo apie naują pareigą - smurto artimoje aplinkoje atveju pranešti Specializuotos kompleksinės pagalbos centrui (SKPC). Ši pareiga išnyksta kai apie tokį atvejį jau būna pranešta policijai.

Marius Kargelis, pristatydamas Marijampolės VPK veiksmus smurto artimoje aplinkoje atveju, akcentavo iškylančias daugiausiai technines problemas, susijusias su Registruojamų įvykių kompiuterine programa. Orderio taikymo atveju didžiausią problemą mato tame, kad smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui už orderio įsipareigojimų nesilaikymą numatyta administracinė atsakomybė, kuri, kaip drausminė priemonė, yra neefektyvi. Pabrėžė, kad policija deda visas pastangas, kad smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo atsidurtų kuo toliau nuo

aukos, stebės kylančias problemas ir pateiks jas kitame posėdyje. Adolfina Blauzdžiūnienė, SKPC koordinatore, išreiškė pageidavimą, kad policija per parą praneštų SKPC apie smurtautojo buvimo vietą.

Jolita Žukelienė, Marijampolės savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore) išreiškė lūkesčius dėl naujų pagalbos paslaugų sukūrimo šeimoms, kuriose įvyko smurto atvejais. Akcentavo, kad tėvų supratimas apie smurtą įtakoja ir jų vaikų supratimą apie smurtą, todėl būtinas prevencinių priemonių taikymas švietimo įstaigose. Informavo, kad nuo rugsėjo mėnesio mokyklose pradedama taikyti kognityvinė elgesio korekcijos programa Equip, švietimo įstaigos bus kviečiamos įsivertinti mokinių, galėsiančių dalyvauti šioje programoje, skaičių.

Vytautas Račius, Lietuvos kalėjimų tarnybos Marijampolės kalėjimo resocializacijos skyriaus viršininko pavaduotojas, atsižvelgdamas į įstaigos patirtį dirbant su smurto artimoje aplinkoje pasekmėmis, pateikė išvadą, kad visais smurto artimoje aplinkoje atvejais vyrauja tas pats šeimos modelis: elgesys perduodamas iš kartos į kartą ir psichotropinių medžiagų vartojimas. Įstaigoje 7 metai yra vedama aprobuota elgesio keitimo programa, kurios metu vertinama rizika, kaip smurtautojas elgsis savo aplinkoje išėjęs iš įkalinimo įstaigos. Pabrėžė bendradarbiavimo su probacija svarbą tam, kad būtų užtikrintas elgesio keitimo programos tęstinumas. Tam, kad išnyktų nesmurtinis bendravimas, reikia dirbti su abiem pusėmis: ir nukentėjusiuoju, ir smurtavusiu.

Renata Ašipauskienė, VšĮ Socialinės integracijos centro „Mes kartu“ direktorė, Giedrė Wolff. Vilkaviškio vyskupijos Caritas direktoriaus pavaduotoja, Kristina Dulinskienė VšĮ „Sprendimų ratas“ direktorė, pristatė savo atstovaujamų įstaigų vykdomus projektus, susijusius su smurto artimoje aplinkoje prevencija, nesmurtinio elgesio mokymais. Kristina Dulinskienė pabrėžė, kad tokių mokymų efektyvumas labai priklauso nuo jų trukmės, nes išmokti nesmurtinio elgesio dažniausiai užtrunka ilgiau nei vienerius metus.

Adolfina Blauzdžiūnienė, apžvelgdama SKPC funkcijas smurto artimoje aplinkoje atveju, pastebėjo, kad nuo liepos 1 d. pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje padaugėjo 70 proc. Tokį padidėjimą siekia su orderio taikymu. Paminėjo, kad SKPC dalyvauja mokymuose dėl darbo su smurtautojais ir dėl pagalbos priemonių taikymo, tobulinimo dirbant su smurtą artimoje aplinkoje patyrusiais asmenimis. Svajonė Rainienė plačiau papasakojo apie Viešosios įstaigos „Jungtinės pajėgos“ funkcijas, teikiant intensyvią krizių įveikimo pagalbą. Adolfina Blauzdžiūnienė išsakė problemą dėl neįgalių asmenų, nes jie smurto artimoje aplinkoje atveju yra ypatingai pažeidžiami. Siūlė informaciją, susijusią su smurto artimoje aplinkoje prevencija ir pagalbos priemonėmis, viešinti per seniūnijas ir atkreipė dėmesį, kad būtinas bendradarbiavimas su sveikatos priežiūros įstaigomis.

Vida Šukevičienė, Marijampolės apskrities vyrų krizių centro socialinė darbuotoja, elgesio keitimo programų svarbą ir efektyvumą, bet pastebėjo, kad į šias programas teismo nurodymu asmuo nenukreipiamas, nes teismų instancijos nemato tame tikslingumo.

Reda Blaškevičienė, Marijampolės savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė (savivaldybės gydytoja), pasiūlė informuoti sveikatos priežiūros įstaigas, kad šios praneštų policijai apie galimai smurtą artimoje aplinkoje patyrusius asmenis, suteikti informaciją apie Koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje aprašą ir įpareigoti sveikatos priežiūros įstaigas joms pačioms nusistatyti savo algoritmą, kuriuo vadovaujantis būtų reaguojama į smurto artimoje aplinkoje atvejį.

NUTARTA. Iki sekančio komisijos posėdžio stebėti ir fiksuoti kylančias problemas taikant apsaugos nuo smurto orderį, teikiant pagalbą nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje, taikant prevencines priemones.

BALSAVO: „Už“ – 12; „Prieš“ – 0; „SUSILAIKĖ“ – 0; „NUSIŠALINO“ – 0.

5. SVARSTYTA. Institucijų keitimosi informacija ir laikymosi bendradarbiavimo principų įvertinimo klausimyno pateikimas komisijos nariams.

Raimonda Knygauskaitė-Dvylienė pristatė Institucijų keitimosi informacija ir laikymosi bendradarbiavimo principų įvertinimo klausimyną, nurodė, kad toks klausimynas padėtų įvertinti tarpinstitucinio bendradarbiavimo trūkumus dirbant smurto artimoje aplinkoje prevencijos srityje,

padėtų įstaigoms efektyviau bendrauti reaguojant į smurto artimoje aplinkoje atvejus, siūlė klausimyną pateikti komisijos nariams el. paštu ir užpildyti iki sekančio komisijos posėdžio.

NUTARTA. Iki sekančio komisijos posėdžio algoritmo dalyviams, nurodytiems Koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje apraše, užpildyti Institucijų keitimosi informacija ir laikymosi bendradarbiavimo principų įvertinimo klausimyną ir el. paštu pateikti komisijos sekretorei.

BALSAVO: „Už“ – 12; „Prieš“ – 0; „SUSILAIKĖ“ – 0; „NUSISALINO“ – 0.

Posėdžio pirmininkė

Svajonė Rainienė

Posėdžio sekretorė

Raimonda Knygauskaitė-Dvylienė